

fine ideer om, hvad der foregår. Og det er godt at have eventyrdigtere i Folketinget; det synes jeg er helt fint, men meget realisme i det synes jeg nu ikke der er, for man kommer altså meget rundt i systemet med fru Line Barfod. Men jeg under hende det, for det er jo hende og hendes partis fortvivlede forsøg på at vaske fortiden af sig.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

I Det Radikale Venstre hilser vi det velkomment, at der nu kommer et forslag om en undersøgelse af efterlevelsen af regeringserklæringen fra 1968.

I Det Radikale Venstre har vi i lang tid ønsket sådan en undersøgelse, og vi må sige, at nogle af de oplysninger, der er kommet frem i løbet af sommeren, yderligere har bekræftet, at der er brug for en undersøgelse på dette område, for der har været meldinger fra pressen om, at arkiver har været fjernet til udlandet af PET's folk, fordi man ikke ville have dem destrueret, hvilket ville have været en naturlig konsekvens af regeringserklæringen fra 1968.

Det er inden for de seneste år sket i flere andre lande, at man har kulegravet efterretnings-tjenesterne, og det er også sket i flere andre lande, at man har lavet en egentlig lovgivning for efterretningstjenesternes virksomhed.

Og når man går i dybden med disse ting, er det lidt overraskende at opdage, at selv en så vigtig virksomhed som Politiets Efterretnings-tjeneste ikke har været reguleret af nogen form for lovgivning, men blot af den almindelige retsplejelov og af forskellige regeringserklæringer, formodentlig som følge af nogle offentlige debatter, der har ført til de pågældende regeringserklæringer.

Det har altså været et område, som har været meget lidt reguleret, et temmeligt gråt område. Og hvis den debat, som vi har i dag, og den lovgivning, som forhåbentlig følger efter, kan medføre, at vi fremover får en mere lovbestemt regulering af Efterretningstjenestens virksomhed og bedre kontrolmuligheder, så mener vi ikke, at kræfterne har været brugt forgæves.

Den undersøgelse, der er lagt op til her, har nogle væsentlige træk, som vi fra radikal side lægger meget vægt på:

Det er vigtigt, at det bliver en uvildig undersøgelse, og det vil sige, at der ikke skal være

personer involveret i undersøgelsens ledelse, som har tilknytning til Politiets Efterretnings-tjeneste eller til systemet i øvrigt. Og vi mener heller ikke – og det er nærmest henvendt til SF – at det vil være nogen lykke, hvis det er personer, der er udpeget af forskellige partier her i Folketinget. Det mener vi faktisk ikke borger for uvildigheden.

Så bliver undersøgelsen bagudrettet til 1968, hvor – som jeg sagde for lidt siden – vi har den seneste regeringserklæring om, hvordan betingelserne for registrering i den politiske del af PET's tjeneste skal være. Og det er også vigtigt, at vi får frem, hvad der skete efter 1968 og til nu.

Det har også været meget vigtigt for os at få fastslået en eller anden form for åbenhed omkring undersøgelsen, sådan som der er lagt op til her, hvor der står, at når det vedrører vidneafhøringer om generelle forhold: om tidsbilleddet, om retningslinjerne for PET's virksomhed og om samarbejdet med Kontroludvalget og med de politiske chefer, kan det foregå for åbne døre. Det mener vi i høj grad vil være en tillidskabende foranstaltning over for offentligheden og naturligvis også over for pressen.

Endvidere mener vi, at det er vigtigt, at vidneafhøringer sker under ansvar, og hvis der afsløres ulovligheder, at der så senere kan rejses tiltale mod konkrete personer.

Jeg vil gerne slå fast, at Politiets Efterretningstjeneste ikke er dømt ved den lov, der er lagt op til her. En del af øvelsen går jo ud på at finde ud af, hvor det var, svigtet skete, hvis der overhovedet skete noget svigt. Det kan også være, at Politiets Efterretningstjeneste har registreret loyalt efter de retningslinjer, der har været udstukket efter 1968, og at man har handlet efter politisk ordre de steder, hvor det har set ud, som om 1968-erklæringen ikke er fulgt.

Det har vi da brug for at få opklaret for at finde ud af, hvordan vi skal tilrettelægge kontrollen med Politiets Efterretningstjenestes virksomhed fremover.

Der er flere ordførere, der i dag har sagt, at undersøgelsen ikke fører til noget, men det er klart vores opfattelse i Det Radikale Venstre, at undersøgelsen skal føre til noget. Den skal naturligvis føre til en forståelse af, hvad det var for betingelser, der dengang dirigerede Politiets Efterretningstjenestes aktiviteter, og til en forståelse af, hvad det er for demokratiske mekanismer og mod- og medspil der skal fungere i samspillet mellem Folketinget, regeringen og